

TORNAR

A collage of torn paper elements. Two large, irregular pieces of light brown paper are positioned above the word 'TORNAR', resembling clouds. To the right, a sun is depicted with a yellow center and several blue and teal rays. Below the clouds, there are several smaller pieces of paper in blue and maroon colors, scattered across the light blue background.A collage of torn paper elements. A thick, horizontal strip of bright blue paper is positioned below the word 'TORNAR', resembling a horizon line or a body of water. Above this strip, several vertical wooden posts of varying heights and colors (green, brown, and dark brown) are placed, resembling a fence or a row of trees. The background is a solid light blue color.

AMB L'ESCOLA
CARME AUGUET
DE GIRONA

MARTA RCHUST &
ROC DOMINGO PUIG

Benvinguts i benvingudes a l'exposició «Tornar l'aigua», una iniciativa en el marc del programa educatiu Nexes que uneix l'escola Carme Auguet, ubicada al barri de Pont Major, el Servei d'Educació de l'Ajuntament de Girona i el Bòlit, Centre d'Art Contemporani de Girona.

L'exposició presenta un conjunt d'obres realitzades pels alumnes de segon, tercer i quart de primària acompanyats dels mestres i dels artistes Marta R Chust i Roc Domingo Puig, amb la col·laboració de la resta de l'escola.

Durant els darrers tres anys, hem observat i detectat que el riu Ter, que passa pel costat de l'escola, està contaminat i ha reduït el seu cabal a causa de la sequera.

Per intentar ajudar el riu, el grup de segon va decidir col·locar diferents dipòsits a la terrassa de la classe per tal de recollir l'aigua de pluja i així tornar-la al Ter. Per fer-ho van construir uns bols de ceràmica esmaltats que després van repartir als companys i companyes de l'escola per poder passar-se l'aigua tot fent un circuit fins a arribar al riu.

TORNAR L'AIGUA

2

NEXES

3

Els alumnes de tercer es van enfocar a escoltar i enregistrar els diferents sons de l'aigua per crear un ritual que invoqués la pluja ja que feia molts dies que no plovia. A partir dels sons recollits, van fer una cançó de percussió corporal imitant els sons d'una tempesta: vent, pluja i trons. Després de molts assajos, van decidir convocar als altres cursos de primària per fer plegats la performance de la cançó a la llera del riu Ter. Sorprenentment, després del ritual van caure algunes gotes i va ploure tota la tarda.

Per entendre la relació del riu amb l'aigua que arriba a

l'escola, el grup de quart va investigar el circuit hídric de l'edifici. El conserge, en Jordi, va donar un cop de mà als alumnes compartint els plànols de les canonades, per saber per on passa l'aigua. A partir d'aquest estudi, van crear una sèrie d'escultures de ceràmica que imitaven les canonades i les van ubicar en diferents punts estratègics de l'escola, per fer-nos conscients que darrere d'aquelles parets hi circula l'aigua.

Durant aquests tres anys els i les mestres han estat disposats i dedicats a acompanyar i col·laborar amb el projecte. Aquesta experiència ens ha brindat l'oportunitat de ser artistes i ens ha obert la mirada, centrant-nos en la nostra escola i en l'entorn que tenim al Carme Auguet, el riu Ter. Tota aquesta feina feta ha estat possible gràcies a tots els implicats: alumnes, docents, adults, l'equip del Bòlit i del Servei Municipal d'Educació, l'acompanyament de Cultural Rizoma i, sobretot, en Roc i la Marta, els artistes d'aquest projecte Nexes.

DURANT ELS DARRERS TRES ANYS, HEM OBSERVAT I DETECTAT QUE EL RIU TER, QUE PASSA PEL COSTAT DE L'ESCOLA, ESTÀ CONTAMINAT I HA REDUÏT EL SEU CABAL A CAUSA DE LA SEQUERA.

1 **Objectes trobats**
INSTAL·LACIÓ ESCULTÒRICA
2023

Tauell de resina i ciment que encapsula sediments i objectes trobats a la llera del riu Ter. La mesura del taulell coincideix amb la mesura de les taules de l'escola Carme Auguet.

2 **Tornar l'aigua al riu**
INSTAL·LACIÓ INTERIOR I
EXTERIOR
2024

Cadena de recipients de ceràmica esmaltada per portar aigua, i dipòsit que recull i emmagatzema l'aigua de pluja durant el temps que dura l'exposició. Aquesta aigua serà retornada al riu com un gest per fer créixer el seu cabal.

3 **Fins que plougui**
INSTAL·LACIÓ SONORA
INTERACTIVA
2024

Cançó per invocar la pluja a partir dels sons d'una tempesta interpretats amb percussió corporal. Tocant la partitura s'activa la cançó i es possible fer variacions.

4 **Portar el riu**
PINTURA MURAL
2025

Panoràmica del riu Ter vist des de l'escola Carme Auguet a partir d'una gamma de colors estreta de la llera del mateix riu.

5 **Aigua de pas**
INSTAL·LACIÓ ESCULTÒRICA
DE LLOC ESPECÍFIC
2024

Desvelament de les instal·lacions d'aigua del Bòlit amb canonades de ceràmica cuita i tubs de PVC.

6 **Llengües d'aigua**
INSTAL·LACIÓ ESCULTÒRICA
2024

Sèrie d'escultures de ceràmica esmaltada que fan referència simbòlica al riu Ter i la circulació de l'aigua dins de l'exposició.

7 **Diguem-li paraigües**
INSTAL·LACIÓ DE
DOCUMENTACIÓ
2023-25

Col·lecció d'anotacions, dibuixos, fotografies i un vídeo dels 3 anys de nexa entre el Bòlit i l'escola Carme Auguet.

8 **Espai de mediació**
INSTAL·LACIÓ DE LLIBRES I
DOCUMENTACIÓ
2025

Desplaçament de llibres sobre l'aigua, la pluja i el riu de la Biblioteca Just M. Casero de Pont Major i bibliografia complementària, amb sediments dels processos de mediació comunitària impulsats per Cultural Rizoma.

TORNAR L'AIGUA

NEXES

4

5

AMB L'ESCOLA
CARME AUGUET
DE GIRONA

MARTA R CHUST &
ROC DOMINGO PUIG

DIGUEM-LI PARAIGÜES

La feina que es presenta aquí va començar amb una primera invitació: posar dos artistes dins una escola. Aquesta idea, però, requeria una introducció prèvia de dues parts: qui són les artistes i que fan i, per altra banda, qui forma l'escola i quina és la seva activitat. Per explorar aquestes preguntes, vam instal·lar una peça nostra al *hall* de l'escola: una representació de la cara d'en Roc, cartografiada com si fos un mapa Mercator i adaptada a l'escala del rebedor. Durant un mes, alumnes, mestres, famílies i altres treballadores van trepitjar diàriament aquesta peça en travessar l'espai. Aquest contacte directe va fer que comencessin a reconèixer la cara d'en Roc i va donar pas a dinàmiques i jocs que ens van ajudar a conèixer la comunitat escolar.

Paral·lelament, nosaltres vam ocupar durant alguns dies un altre lloc. Vam assistir com oients a les classes d'art de les mestres, observant com enfocaven els continguts, com guiaven els infants i quines necessitats sorgien a les aules. Aquest intercanvi inicial va ser fonamental per situar-nos i establir un punt de partida compartit. A més, comptàvem amb l'acompanyament de la Rita, de Cultural Rizoma, que coneixia la comunitat del barri i l'escola d'haver-hi treballat en projectes anteriors. Amb aquesta introducció, estàvem llestes per començar el projecte pròpiament dit: identificar un tema comú, un eix que combinés allò conegut i allò desconegut per ambdues parts, i endinsar-nos-hi.

Des de les finestres de l'*atelier*, el taller d'art de l'escola, es pot veure el riu Ter. La majoria dels infants el situaven darrere l'escola, sabien el nom dels ocells que s'hi apropaven, reconeixien els sorolls de la fàbrica i, fins i tot, alguns hi havien anat a pescar. Nosaltres, en canvi, coneixíem el riu des d'una altra perspectiva, des de la seva desembocadura i en el seu pas per altres municipis. Aquesta combinació ens va motivar a construir un projecte a partir de la realitat i del coneixement compartit. Així és com va començar «Tornar l'aigua», encara que en aquell moment no sabíem que acabaria portant aquest nom.

La relació amb el riu no només ens va situar en un espai d'intercanvi, sinó que també va ser el motor per començar a fer-nos preguntes compartides. En una de les primeres sortides al riu amb els més petits, van sorgir qüestions a propòsit del seu color, del perquè de la seva for-

LA FEINA QUE ES
PRESENTA AQUÍ VA
COMENÇAR AMB UNA
PRIMERA INVITACIÓ:
POSAR DOS ARTISTES
DINS UNA ESCOLA.

ma, del seu origen i, més tard, de la seva propietat, cura i manteniment. Aquestes preguntes van ser el punt de partida per organitzar la recerca a l'aula i l'exploració d'uns procediments artístics que ens permetessin aprofundir des de la curiositat. Focalitzar cada grup en un tema sobre l'aigua i el riu ens permetia fer una recerca en àmbits diferents que podrien ser socialitzats durant el seu procés. D'aquesta manera, cada grup feia i pensava a la seva manera, i es complementava amb la manera de fer dels altres grups. Els més grans, que tenien més coneixements tècnics, es van centrar en els materials. Els intriguava saber com l'aigua circulava a dins de l'escola, de quina manera ho feia. Preocupats pel seu ús, vam inventar sistemes domèstics per procurar que se'n gastés menys, al mateix temps que amb la seva mestra, la Jess, aprenien sobre el cicle de l'aigua a classe de medi. Li vam demanar a en Jordi, el conserge de l'escola, un plànol del circuit hídric i vam anar seguint la seva instal·lació. Tot i no veure el circuit de l'aigua podíem intuir el seu pas.

Escoltant el degoteig dels radiadors, arribàvem a les canonades que puguen per les parets. Resseguint el pas de l'aigua de les aixetes, anàvem a parar fins a la font del pati; la distribució de l'aigua per l'escola era com la d'un riu subterrani. Però, de quina manera circulava exactament? Com s'ho feia per pujar i per baixar d'entre les parets, i què la diferenciava de l'aigua que utilitzem per beure? Va ser en aquest punt que ens vam centrar a veure de prop trossos de canonades i reproduir-les amb argila per imaginar la seva forma amagada dins de les parets. L'argila ens va permetre fer peces a escala real que podíem manipular com volguéssim, pintar i coure. A més, si no les esmaltàvem, les peces continuaven sent poroses i, en posar-les en punts d'aigua, l'absorbien. Amb les primeres peces cuites i pintades, vam reproduir de nou el circuit hídric, vam decidir quines volíem penjar i quins punts eren importants de marcar. Era un exercici de fer visible l'aigua que no ho és, com si per l'escola hi circulés un riu ple de meandres, cascades i brols.

Amb el segon grup, els de tercer, els primers atansaments ens havien portat a explorar l'expressió oral. Havíem trobat molts objectes al riu que no li eren propis; paelles, rajoles, bosses de patates, llaunes... inclús un nan de jardí! D'alguns dels objectes ens era fàcil imaginar la seva procedència, però l'origen de molts d'altres era menys previsible. El color del riu també era peculiar, no responia al blau que havíem pintat a l'aula, sinó que estava ple de matisos, on múltiples colors quedaven barrejats, oscil·lant entre tonalitats marrons, verdes i grises. Preocupats per les constants notícies que alertaven del baix cabal del riu i la imminent alerta de sequera, així com de l'inici de restriccions

d'aigua a la ciutat, vam dirigir la recerca a explorar maneres de fer créixer el riu. Sabiem que si plovia més, el riu estaria més ple, circularia més de pressa i l'aigua seria més clara. Alguns, a casa, havien sentit que els pares feien broma sobre cantar perquè plugués, i això ens va servir de pista. Necessitàvem invocar la pluja d'alguna manera. Amb la Maria del Mar, la mestra de música, van començar a explorar instruments que sonessin semblants a l'aigua en moviment.

A més, durant les trobades, anàvem amb gravadores d'àudio pel riu i per l'escola enregistrant els sons de l'aigua al circular. Una espècie d'ASMR que feia venir ganes de fer pipí. Amb el que havíem recollit, i fent servir, a més, el propi cos, vam compondre una cançó que invoqués la pluja, re-

produint la sonoritat d'una tempesta. Durant alguns dies la vam assajar a la classe, gravant-nos i escoltant-nos per a perfeccionar la composició. Un cop a punt i amb la seva corresponent partitura, vam convocar tota l'escola per poder-la interpretar davant del riu. Un exercici de fe, confiança i coordinació que va fer el seu efecte, i és que aquella mateixa tarda es va posar a ploure i no va parar fins al cap d'uns dies.

LA RELACIÓ AMB EL RIU NO NOMÉS ENS VA SITUAR EN UN ESPAI D'INTERCANVI, SINÓ QUE TAMBÉ VA SER EL MOTOR PER COMENÇAR A FER-NOS PREGUNTES COMPARTIDES.

Els més petits, els de segon, havien quedat sorpresos amb la cançó de la pluja: molts asseguraven que just després d'interpretar-la, van caure gotes. Com podíem fer que aquella aigua no es perdés sobre les teulades de les cases, per exemple, i anés a parar directament al riu? L'aula de segon té una terrassa amb vista al barri que ens permetia recollir la pluja. Durant alguns mesos, vam buscar maneres de recollir-la amb diferents garrafes, gerros, gots i d'altres recipients que, un cop plens, traslladàvem a un dipòsit més gran. D'aquí va sorgir la idea de fer els nostres propis recipients, per una banda, perquè ens servís per acumular aigua i per l'altra, per transportar-la fins al riu. Seguint la voluntat de tornar l'aigua al riu, vam convertir l'hora d'expressió plàstica en un taller de ceràmica. A partir d'una bola de fang vam aprendre a fer bols que, en coure'ls i esmaltar-los, ens permetessin contenir líquid. La manera que se'ns va ocórrer per transportar els litres d'aigua recollida de la pluja va ser a través d'una cadena humana. Havíem fet prou bols perquè els altres companys de l'escola ens poguessin ajudar. Disposats en fila la vam anar passant de bol en bol fins a arribar al riu Ter.

Tot i l'esforç, l'aigua recollida es va perdre entre la cadena humana. Això ens va portar a la reflexió de buscar altres maneres de transportar l'aigua i de guardar-la. Una de les idees que vam posar en pràctica va ser la de fer bols de ceràmica més grans, amb tantes nanses com persones a l'aula, per tal de transportar-ne més quantitat entre totes. Alhora, vam buscar altres models de dipòsits per recollir més aigua i vam estudiar la possibilitat que aquesta fos transportada per una mànega directament fins al riu.

Arribades a final del segon curs, i motivades per l'energia de les mestres de l'equip d'art, vam explorar la possibilitat d'ensenyar la feina feta. Socialitzar la recerca i les peces que havien sorgit d'aquesta relació amb l'aigua. Si fins aquell moment nosaltres, com a part del Bòlit, Centre d'Art Contemporani, havíem anat a l'escola, ens semblava interessant que en algun moment ens intercanviéssim els espais. Que habitéssim el centre d'art.

Amb aquest objectiu, l'exposició no només mostra les peces, sinó que fa visibles els processos que hi ha al darrere. Per això, hem decidit involucrar tots els cicles educatius en la seva preparació. Els petits, d'infantil, ens han ajudat a dissenyar la imatge gràfica de l'exposició, els alumnes de cicle superior han escrit el text de benvinguda i l'han traduït als diferents idiomes que s'aprenen a l'escola. Fins i tot les famílies han contribuït amb la creació d'algunes peces de ceràmica. Aquesta implicació ha estat clau per donar sentit al projecte i connectar-lo amb el seu context.

Les reunions i trobades amb les mestres han sigut una estructura invisible però fonamental per donar forma al projecte. Regularment, ens trobàvem per fer una "coreografia acurada" de calendaris i fites. Fèiem conviure els objectius pedagògics, amb les idees que sortien del mateix procés de treball a l'aula. Procuràvem que hi hagués una estructura per anar juntes cap a un mateix objectiu, però amb prou flexibilitat per incorporar el que pogués sorgir del mateix procés: les escultures de llengües d'aigua que l'Alba i la Marina havien

AMB AQUEST OBJECTIU, L'EXPOSICIÓ NO NOMÉS MOSTRA LES PECES, SINÓ QUE FA VISIBLES ELS PROCESSOS QUE HI HA AL DARRERE.

vist a Itàlia i volien provar de fer, el nostre desig de «tornar l'aigua al riu», les ganes de seguir experimentant amb l'argila que tenien els nens i nenes, la idea compartida de fer el muntatge de l'exposició conjuntament, les ganes d'aprofitar l'exposició perquè els mateixos alumnes fessin visites guiades a altres escoles, mostrar les fotografies del procés de treball que havia anat fent la Rita a l'aula i els contes sobre l'aigua que havia triat la Maria, entre altres.

Com tots els programes que impliquen tantes persones, aquest projecte està ple de complexitats, encerts i moltes possibles millores. Ha estat una experiència de construcció conjunta que hem decidit mostrar amb una exposició. Ha estat possible gràcies a un esforç col·lectiu per trobar espais comuns, treballar des de la curiositat i construir des de les diferències. Aquesta exposició és un reflex d'aquest procés, una manera de compartir tot el que hem après i una invitació a continuar fent i pensant plegades, com a mínim, durant els dies en què l'exposició estigui oberta.

12

TORNAR L'AIGUA

13

NEXES

**«QUAN ELS NENS I LES NENES VAN
DESCOBRIR L'OBRA AMB LA CARA D'EN
ROC, LES SEVES EXPRESSIONS D'EMOCIÓ
I SORPRESA EM VAN MARCAR MOLT»**

Marina Martín. Equip d'Art

HISTÒRIES LÍQUIDES

El programa Nexes té en el seu epicentre el treball d'una sèrie d'artistes dins un centre educatiu concret, però busca, al mateix temps, traçar continuïtats i establir lligams entre els diversos agents que, d'una manera o una altra, hi participen. En aquest sentit, en relació amb el treball proposat per la Marta i en Roc amb l'alumnat de l'Escola Carme Auguet, el projecte preveu una sèrie d'accions de mediació que procuren vincular la comunitat educativa de l'escola Carme Auguet amb el Bòlit, l'equipament cultural de referència —entenent, també, el centre d'art com un agent educatiu—, així com vehicular els continguts que s'han anat treballant al llarg d'aquests tres anys de projecte a la comunitat del barri en el qual s'inscriu l'escola.

El treball desenvolupat amb el cos docent s'ha orientat a dotar d'un context més ampli el projecte i, també, a donar resposta a algunes inquietuds manifestades per les mateixes mestres. Durant el primer any, es va dur a terme una sessió de treball al Bòlit amb la intenció de presentar

una sèrie de projectes referencials que transiten entre l'art i l'educació —i que permeten contextualitzar i situar millor la feina que havien iniciat els artistes dins l'escola— i presentar l'Arxiu Viu del centre, conformat per documentació relativa a artistes en actiu de la província de Girona, entenent-lo com un possible futur recurs

EN PARAL·LEL A L'EXPOSICIÓ, I SOTA EL TÍTOL D'*HISTÒRIES LÍQUIDES*, ES DESPLEGA TAMBÉ UN PROGRAMA DE MEDIACIÓ QUE BUSCA TRADUIR AL CONTEXT DEL BARRI DE PONT MAJOR AQUELLS ASPECTES TREBALLATS PER LA MARTA I EN ROC AL LLARG DELS DIVERSOS CURSOS ESCOLARS.

educatiu a la disposició de les docents. Al llarg d'aquest primer any, també es van visitar els tallers de La Volta, un altre equipament cultural de la ciutat, tant amb l'alumnat com amb les mestres. Aquesta activitat, a banda d'apropar l'alumnat a les diverses formes que poden prendre els tallers d'artistes en funció de la pràctica que desenvolupen, proporcionava a l'equip docent eines i idees per pensar com podria ser un futur *atelier* dins la mateixa escola; una inquietud que es va acabar materialitzant en un espai que, a finals del primer any del projecte, la Marta i en Roc van ocupar per treballar i per socialitzar amb l'escola els seus propis projectes.

14

TORNAR L'AIGUA

15

NEXES

Durant el segon any, i amb la mirada ja dirigida a la futura exposició del projecte, es va convocar a tot el cos docent a una sessió de presentació del projecte *El relat d'una exposició*, una proposta desenvolupada pel M|A|C Mataró Art Contemporani que ens serviria de referència per pensar plegades com podia ser el treball de l'últim any de Nexes, orientat a la construcció d'una exposició amb l'alumnat i les mestres.

En el context de l'exposició «Tornar l'aigua», i amb la voluntat d'ampliar algunes qüestions que s'han anat treballant a l'escola o que orbiten al voltant del projecte i aprofundir-hi, s'ha dissenyat un espai de documentació i consulta que s'activarà de diverses maneres al llarg de l'exposició. Aquest espai s'alimenta, en part, d'una selecció del fons bibliogràfic de la biblioteca Just M. Casero, en un exercici de desplaçament de la biblioteca del barri de Pont Major al centre d'art.

En paral·lel a l'exposició, i sota el títol d'*Històries líquides*, es desplega també un programa de mediació que busca traduir al context del barri de Pont Major aquells aspectes treballats per la Marta i en Roc al llarg dels diversos cursos escolars. Estirant el fil de les seves accions, el treball de mediació parteix de la voluntat d'entendre el barri a través de la relació que els seus habitants estableixen amb l'aigua i de la presència d'aquest element en la configuració d'aquest.

La proposta busca atansar-se a la realitat del barri de Pont Major mobilitzant històries de les persones que l'habiten en relació amb l'aigua. Així, d'una banda, es busca fer emergir a la superfície històries amagades que ens parlen de la presència o la importància de l'aigua al barri —per exemple: l'existència de l'antiga font del Cargol, la presència de pous, rieres ara ja canalitzades, etc.— per tal d'entendre'n l'entramat i traçar un itinerari per espais estratègics que ens ajudin a explicar la història del barri des d'aquesta perspectiva. De l'altra, es busca posar en relació relats provinents de cultures diverses —les que cohabitaven al barri— que ens ajudin a entendre altres formes de vincular-nos i comunicar-nos amb els elements naturals i, en concret, amb l'aigua —entendre-la, doncs, no tant com un recurs a la nostra disposició sinó més aviat com un element amb agència pròpia—.

TORNAR L'AIGUA

16

NEXES

17

«UNA EXPERIÈNCIA QUE VA SORTIR PER INICIATIVA DELS NENS I LES NENES VA SER ANAR A NETEJAR EL RIU. ALLÀ VAM TROBAR DE TOT I VAM ACABAR FENT UNA ESCULTURA MOLT CURIOSA A PARTIR DELS RESIDUS QUE HAVIEM TROBAT DINS I A LA VORA DEL RIU»

Alba Terradellas. Equip d'Art

18

TORNAR L'AIGUA

19

NEXES

UNA OPORTUNITAT DE CREIXEMENT

Des de l'escola, volem compartir la nostra vivència del projecte Nexes, una experiència única per a tota la comunitat educativa, que ha estat immensament positiva en tots els sentits: aprenentatge, emocions, creativitat i vincles. L'alumnat, l'equip docent i les famílies han pogut gaudir d'un projecte que ha anat més enllà de l'art per convertir-se en un veritable procés d'aprenentatge transversal. El projecte, que en un principi plantejava diverses activitats artístiques sense un camí definit, ha generat una multitud de situacions d'aprenentatge que han abastat diverses àrees i cursos. La col·laboració entre tots els agents ha permès que els infants es veiessin involucrats en la creació i gestió de la instal·lació artística des d'una perspectiva multidisciplinària. *Cada pas, per petit que sembli, ha estat una fita en la construcció d'un espai inclusiu i participatiu.* Això ha generat noves connexions i relacions entre les diferents àrees curriculars i ha afavorit una comprensió més profunda del món que ens envolta.

El que va començar com una idea centrada en l'art i el riu Ter s'ha transformat en una instal·lació de gran dimensió que ha superat les nostres expectatives. Així, tot i les limitacions, hem aconseguit crear una obra que reflecteix la passió i l'esforç de tota la comunitat educativa. *És especialment gratificant constatar com, a través de les activitats del projecte, hem trencat barreres i estereotips associats a les dificultats socials.* La implicació de molts membres del centre ha estat fonamental per aconseguir aquest resultat tan impressionant. Alumnat, docents i famílies han treballat de valent i amb il·lusió per fer realitat aquest projecte.

Per a nosaltres, aquesta experiència ha estat una oportunitat de creixement en molts àmbits. No només ha obert portes a l'alumnat, mostrant-los noves maneres d'expressar-se i de connectar amb el seu entorn, sinó que també ha estat una oportunitat per als docents d'aprendre els uns dels altres, compartint coneixements i ampliant els horitzons d'aprenentatge a l'aula.

Els nostres desitjos de cara al futur són poder viure experiències similars en contextos diferents, però mantenint aquesta mateixa coordinació i acompanyament amb professionals de l'àmbit artístic. *Creiem fermament que aquesta col·laboració ha enriquit l'educació que oferim als nostres alumnes, i ens agradaria continuar creant moments d'aprenentatge tan especials.* Aquesta experiència també ens ha deixat algunes reflexions sobre possibles millores. El procés ha estat llarg i intens, i ens agradaria poder ampliar el temps dedicat a la planificació i a la formació contínua de l'equip, per tal que cada etapa es pugui viure amb

20

TORNAR L'AIGUA

21

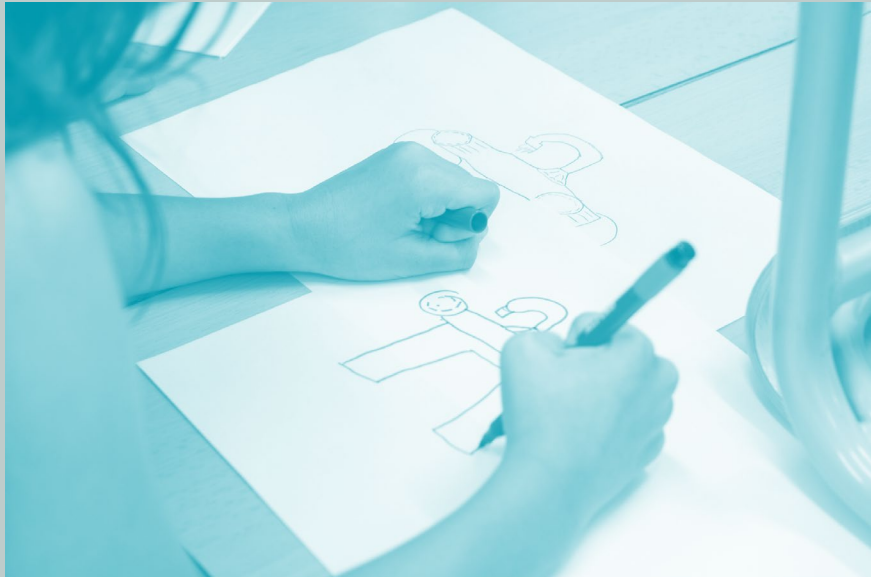
NEXES

més tranquil·litat i amb més recursos disponibles. Tot i així, les oportunitats que ens ha brindat el projecte són innumerables i estem convençudes que aquest és només el principi d'una nova etapa plena de creativitat i col·laboració.

Com a testimonis d'aquesta vivència, el nostre alumnat ha verbalitzat que aquest projecte ha estat una manera única d'aprendre, ja que els ha permès expressar-se d'una forma diferent i connectar amb els seus companys de manera més profunda. *El millor ha sigut treballar en equip perquè cadascú feia una part i després tot sortia molt bé. Hem après a escoltar-nos i ajudar-nos (3r de primària).* La seva visió d'aquest projecte com a una oportunitat per descobrir-se i experimentar amb el seu propi potencial artístic és el millor testimoni de l'èxit d'aquesta iniciativa.

En resum, aquest projecte ha estat una experiència transformadora i única per a tota la comunitat educativa, una experiència que volem seguir vivint i compartint en el futur. *L'èxit del projecte Nexes rau en la seva capacitat d'unir persones, generar esperances i oferir una visió d'un futur millor, on tothom tingui l'oportunitat de ser protagonista del canvi.*

NO NOMÉS HA OBERT PORTES A L'ALUMNAT, MOSTRANT-LOS NOVES MANERES D'EXPRESSAR-SE I DE CONNECTAR AMB EL SEU ENTORN, SINÓ QUE TAMBÉ HA ESTAT UNA OPORTUNITAT PER ALS DOCENTS D'APRENDRE ELS UNS DELS ALTRES, COMPARTINT CONEIXEMENTS I AMPLIANT ELS HORITZONS D'APRENTATGE A L'AULA.

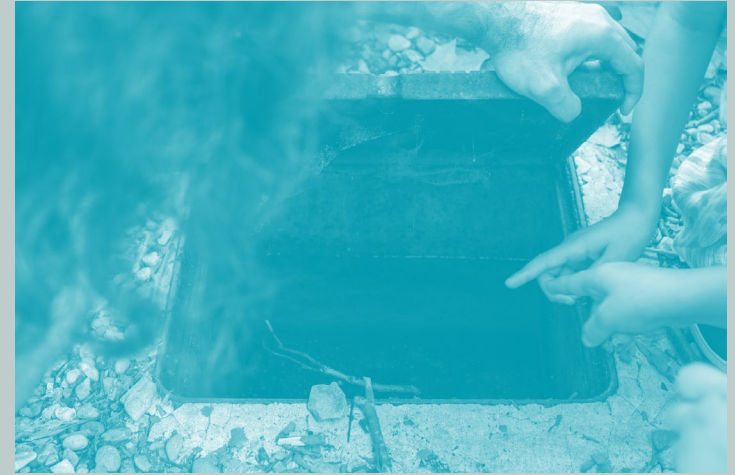
TORNAR L'AIGUA

22

NEXES

23

«EM VA ENCANTAR VEURE COM ELS NENS I LES NENES GAUDIEN AMB EL FANG. ALUMNES QUE AL PRINCIPI ESTAVEN MÉS A L'EXPECTATIVA, VAN SER ELS QUE VAN ACABAR APORTANT MÉS IDEES. HA ESTAT UN PROCÉS INCREÏBLE»

Anna Masgrau. Mestra

24

TORNAR L'AIGUA

25

NEXES

NEXUM

«Tornar l'aigua» és el resultat del projecte *Diguem-li paraigües* que, durant tres anys, ha estat en constant moviment, com l'aigua; ha evolucionat i s'ha anat transformant gràcies a l'impuls de totes les persones que, d'una manera o altra, hi han participat i que li han donat una tonalitat especial i única. I, com també fa l'aigua, ha donat una vida diferent als tres escenaris privilegiats on s'ha desenvolupat: l'escola Carme Auguet, el Bòlit, Centre d'Art Contemporani i el barri de Pont Major, especialment l'entorn del riu Ter al seu pas pel barri. Aquest projecte forma part del programa Nexes, que neix de la voluntat de posar en contacte un equipament de referència de la ciutat, en aquest cas cultural, i un centre educatiu de màxima complexitat, per impulsar accions conjuntes que augmentin les oportunitats educatives de l'alumnat. Per poder-ho triar endavant és essencial comptar amb una aliança institucional forta, en aquest cas a tres bandes: el Servei Municipal d'Educació de l'Ajuntament, que impulsa aquest programa; el Bòlit, Centre d'Art Contemporani, que aporta l'experiència i els recursos artístics, i l'escola Carme Auguet, que afegeix la mirada educativa i facilita l'espai de treball.

L'adaptació dels objectius, la metodologia i les activitats a la singularitat de l'escola i a l'alumnat per part dels artistes implicats, així com el progressiu acoblament de l'escola a l'activitat i a la metodologia proposades pels artistes, ha multiplicat els impactes del projecte i ha fet florir els nexes que es generen entre els diferents agents en aquest marc de treball. El projecte pedagògic del centre s'ha enriquit amb noves mirades i noves metodologies de treball, que provenen de les pràctiques artístiques, s'ha intensificat la interdisciplinarietat i transversalitat dels continguts curriculars i tot l'alumnat s'ha implicat en un procés d'aprenentatge més ampli i significatiu, enllaçant les activitats proposades amb els continguts curriculars. Les àrees de coneixement s'han connectat de forma creativa amb molta naturalitat, i han permès entendre millor el context, tant de l'art, com de l'entorn, com del món on vivim. Així, l'escola esdevé un lloc clau en un context social més vast i l'aprenentatge surt de l'àmbit competencial per arrelar en el món.

Aquest projecte, com tots els nexes que establím en el dia a dia, requereix temps, dedicació i cura per facilitar que tothom hi pugui aportar i el resultat tingui sentit. Poder tenir un projecte a tres anys vista, de fet, ha estat clau per al seu bon desenvolupament. Els canvis es couen amb plantejaments a llarg termini, a foc lent. L'exposició que tanca el projecte al Bòlit, Centre d'Art Contemporani de Girona és part d'aquest procés que, per una banda conclou el projecte, però

a la vegada és un pas més que genera també nous nexes i una capa més d'experiències i sentit. Per a l'alumnat, exposar els resultats del seu treball a la ciutat, poder-ho explicar a les seves famílies i a altres escoles significa donar visibilitat també a la seva realitat i a la seva singularitat, els empodera i reafirma el seu procés d'aprenentatge. L'exposició s'ha fet amb la complicitat de tot l'alumnat de l'escola, no només en la fase prèvia, sinó també quan ha arribat el moment de produir i comunicar tots els elements que formen part de l'exposició.

Multiplicar les oportunitats educatives porta implícit entendre que l'escola i qui hi treballa no són els únics contextos i agents educatius que tenen un impacte en els infants, que l'educació va molt més enllà de l'escola. Aquesta essència és present a tot el projecte i, per tant, a més de les institucions directament implicades, s'ha comptat amb les famílies i la comunitat per desenvolupar el projecte. Gràcies a aquests nous contextos, la connexió entre les famílies i l'escola ha augmentat i ha generat noves i positives experiències en relació amb el procés educatiu dels seus fills i filles i amb la descoberta del territori.

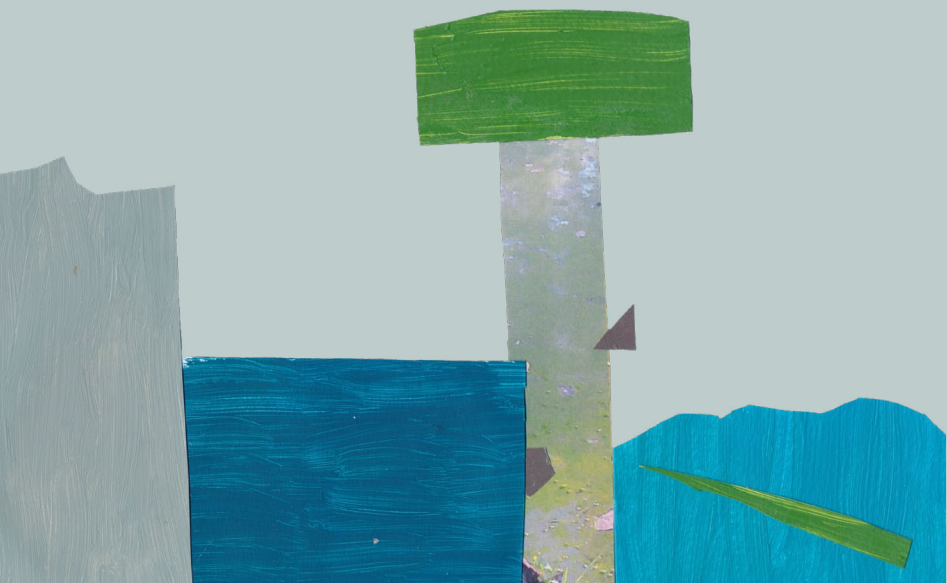
«Tornar l'aigua» és una exposició que tanca un projecte que és, alhora, educatiu, artístic i comunitari. L'aigua n'és la protagonista perquè els responsables artístics, Marta R Chust i Roc Domingo Puig, i la responsable de mediació, Rita Andreu, van voler centrar-se en el riu Ter, que voreja l'escola, en un període de sequera i emergència climàtica. Girona, el

2022, va viure un any crític en relació amb l'aigua. El projecte ha permès que l'alumnat s'endinsi en les pràctiques artístiques, però no d'una forma abstracta, sinó a partir d'un element tan comú i present –o absent– com és l'aigua. Això també els ha permès entendre millor el seu cicle, el circuit de l'aigua en la pròpia escola, la relació entre aquest element i la cultura popular a través de la música o conèixer millor l'entorn i els problemes ambientals. També han après a donar una resposta que sigui ètica, creativa i educativa alhora. L'aigua es torna al riu, però no només.

En aquest gest de “tornar”, els artistes recuperen les teories de fa un segle de Marcel Mauss sobre la “teoria del do”, o com l'intercanvi d'objectes entre els grups acaba articulant les relacions que creem. O a la manera del “nexum” romà, una manera d'establir un

vincle i un compromís entre dues parts. En aquest cas, l'obligació i el deure desapareixen, per donar lloc a la confiança, a la reciprocitat i al temps compartit. Les artistes s'hi han abonat, han fet la seva màgia al llarg de tres anys i l'escola també s'ho ha fet seu. Retornar allò dat, i dir-ne “aigua” per no dir-ne “paraigües”, per sintetitzar tot el que s'ha viscut al llarg de tot aquest període de temps.

EL PROJECTE HA PERMÈS QUE L'ALUMNAT S'ENDINSI EN LES PRÀCTIQUES ARTÍSTIQUES, PERÒ NO D'UNA FORMA ABSTRACTA, SINÓ A PARTIR D'UN ELEMENT TAN COMÚ I PRESENT –O ABSENT– COM ÉS L'AIGUA.

TORNAR L'AIGUA

30

NEXES

31

«L'ALUMNAT VA GAUDIR MOLT DES D'UN BON COMENÇAMENT. LA MÀGIA DE FER UNA CANÇÓ PER FER PLOURE ELS VA ENGRESAR. EL MILLOR VA SER QUE DESPRÉS D'INTERPRETAR-LA VORA AL RIU, EL CEL ENS VA ESCOLTAR!»

Maria Grèbol. Tutora del grup de 2n durant el curs 2023-2024

TORNAR L'AIGUA

32

NEXES

33

«AQUEST DARRER CURS HA ESTAT MOLT ESPECIAL COM A CLOENDA DEL PROJECTE. VEURE TOT EL QUE HEM FET DURANT AQUESTS TRES ANYS AQUÍ EXPOSAT ÉS MOLT ENRIQUIDOR»

Alba Terradellas. Equip d'Art

TORNAR L'AIGUA

Escola Carme Auguet amb **Marta R Chust & Roc Domingo Puig**

Del 25 febrer al 18 de maig de 2025

Exposició al **Bòlit_PouRodó**

En el marc del programa **Nexes**, amb l'acompanyament de **Cultural Rizoma**

PROJECTE

ESCOLA CARME AUGUET

Alumnat

15: Fatima Zahrae B, Oumou C, Leo D, Jouri EH, Ayoub ET, Hamza F, Sankung J, Izan M, Marwa N, Abubakar S, Mariam T, Ayman U, Salma U.

1r: Ebrahima B, Ayman B, Nuh B, Khadija EM, Elyz Ainara F, Aitana G, Omar J, Ayoub K, Issam K, Sofia M, Sofia N, Danna Sofia S.

2n: Rodayna B, Mohammed B, Umaru C, Sadie C, Ishaq D, Mia DD, Biyagui D, Dahab EH, Jannat ES, Zoe Valentina F, Mahamadou F, Yeshen Jassir O, Bettany G, Enola S, Ibrahim T.

3r: Mahdi A, Rayan B, Naiara C, Tasnime EH, Soulaïmane EM, Dylan Yareth G, Bilal H, Youssef K, Dulce M, Reda N, Essa N, Christopher Joel R, Mateo S, Imrane S.

4t: Asmaa B, Adil D, Izan DD, Ritaj EB, Rim EK, Arwa ET, Flora F, Axel José F, Omou F, Mariya K, Kawtar K, Samuel M, Carmen O, Joan P, Fatima S, Angeles V.

5è: Fatima A, Ismael C, Hatou K, Jana R, Ayaan U, Braian V.

6è: Lina A, Adam B, Lina B, Aisa D, Yousra ES, Derek F, Samar K, Hafsa K, Miriam K, Lukasz L, Lili L, Houda M, Sokhna M, Riad N, Reynaldo R, Aissa S, Ishmeet S.

Professorat

Marina Martín, Alba Terradellas, Paula Martínez, Anna Masgrau, Maria Grèbol, Laura Serrats, Paqui Tornay, Mariona Carolà, Neus Jiménez, Eva Masó, Neus Morera, Mariona Pagès, Joan Parés, Patricia Morera, Xènia Vilodres, Eva Rodríguez, Laura Xargay, Irene Agustí, Elisenda Boix, Celia Lamigueiro, Jordi Vidal, Jèssica Estévez, Maria del Mar Garcia, Ariadna Cardona, Salma Sektaoui.

Servei d'Educació

Pili Buil i Berta Espona

Bòlit, Centre d'Art Contemporani. Girona

Farners Cabra, Xavi Cantó, Laura Francès, Ingrid Guardiola i Diana Sans

TORNAR L'AIGUA

34

NEXES

35

EXPOSICIÓ

Assessorament al disseny d'espai: Xavi Torrent

Construcció dispositius: Jordi Mitjà

Muntatge: Xavi Torrent, Quim Gironella i Ander Condon

Disseny gràfic: vanderpla

Traduccions: Alumnes de 5è i 6è de l'Escola Carme Auguet i de 1r d'ESO de l'Institut de Celrà

Correccions: CNL de Girona

Producció gràfica: Vidcus, Impressió i Retolació

Fotografia: Carles Palacio

Postproducció audiovisual: Looky Produccions

Arxiu i publicacions: Cultural Rizoma

Atenció al públic: Actiescola

Assegurances: Molas i Torroella

Agraïments: La Pampalluga, Trígonos, Gisel Noé i Cori Mercadé, Helena Roig, Mariona Elias, Biblioteca Just M. Casero, Centre Cívic Pont Major, Escola Municipal d'Art - La Mercè, Institut de Celrà, UNDOS Arquitectura, Associació Cultural La Volta i Cosidores de Salt en el marc de Segona Residència.

*El projecte Nexes s'ha considerat una experiència referent d'Educació 360, en el marc del projecte "Widespread School: Innovating Teaching Approaches Outside the Classroom", una iniciativa KA220 Erasmus+ liderada pel Comune Di Reggio Emilia que compta amb la col·laboració de set socis amb habilitats diverses en el sector educatiu i escolar, entre els que s'inclou l'Escola Carme Auguet, i que aspira a transformar l'educació a través de l'EOC, destacant mètodes d'ensenyament innovadors fora de les aules i influenciant les polítiques per crear entorns d'aprenentatge dinàmics dins de les comunitats.

bolit.cat
girona.cat/educació
agora.xtec.cat/escolacarmeauguet
martaroc.work

DL Gi 55-2025

HO ORGANITZEN:

nexes
Servei Municipal d'Educació

Ajuntament de Girona

 BÒLIT
CENTRE D'ART
CONTEMPORANI
GIRONA

 Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

HI COL·LABORA:

ACOMPANYA:

cultural**RIZOMA**

AMB EL SUPORT DE:

Diputació de Girona

HO PATROCINA:

iGuzzini

Girona
Cultura /